

Uppgift 3b: Midsommarkrisen

Läs texten nedan, hämtad ur "Det svenska samhället - 1720 - 2000, Böndernas och arbetarnas tid" av Susanna Hedenborg och Lars Kvarnström samt de kopierade sidorna från Per Albin Hanssons dagbok. **Läs även de/det avsnitt i era läroböcker som behandlar Sverige och Norden under andra världskriget.** Fundera därefter på frågorna som står nedan och diskutera gärna i grupp. Sedan ska du skriva ner **dina** svar och lämna eller skicka in till läraren. Till slut ska vi diskutera frågorna gemensamt i helklass!

Ur "Det svenska samhället - 1720 - 2000, Böndernas och arbetarnas tid":

"Under midsommarhelgen 1941 ställdes Sveriges neutralitetspolitik och samlingsregeringen inför sitt svåraste prov, då Tyskland i samband med angreppet på Sovjetunionen (den så kallade Operation Barbarossa) begärde att få transportera beväpnad tysk trupp, under befäl av den tyske generalen Engelbrecht, från Norge till Finland, genom Sverige. Samlingsregeringen var djupt splittrad inför dessa krav och dess fortsatta existens hotades.

Både kung Gustav V och utrikesminister Günther ansåg att Sverige måste svara jakande på denna begäran samtidigt som många socialdemokrater förespråkade ett avvisande svar. Per Albin Hansson lyckades lotsa samlingsregeringen mellan dessa två ytterligheter. Sverige accepterade de tyska kraven, men endast som en engångsföreteelse. Senare under sommaren återkom Tyskland med liknande krav som då omedelbart avvisades från svenskt håll. Den så kallade midsommarkrisen kunde lösas och den tyska Engelbrecht-divisionen färdades med svenskt tåg genom landet. Tyska soldater, från bland annat Norge på väg till permission, tilläts också att färdas genom Sverige. Denna så kallade permittenttrafik, som omfattade obeväpnade tyska soldater, upphörde sommaren 1943. Den tyska krigslyckan hade då hunnit vända."

Frågor att besvara och lämna in individuellt

1. Hur framställer Per Albin Hansson situationen inför den socialdemokratiska riksdagsgruppen? Vilka personer skriver han om och vad anser de i frågan om att låta Engelbrecht-divisionen passera genom landet? Vad kan han själv tänkas vilja egentligen?
2. Som källa betraktat: vilka styrkor respektive svagheter finns det hos Per Albin Hanssons anteckningar gällande midsommarkrisen? (Tips: Tänk särskilt på hans samtal med Kungen!)
3. Hur anser du att den svenska regeringen *borde* ha agerat under midsommarkrisen? Hur skulle du ha röstat i frågan? Ge argument både för och mot att låta tyska trupper passera genom landet! (Tips: Tänk t ex på de argument för och mot som Maria-Pia Boëthius och Kent Zetterberg presenterar.)